

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

НАКАЗ

27.11.2017 № 310

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
18 грудня 2017 р.
за № 1529/31397

**Про затвердження Типових правил благоустрою території
населеного пункту**

Відповідно до [статті 34](#) Закону України «Про благоустрій населених пунктів» та з метою встановлення єдиних вимог щодо благоустрою території населених пунктів НАКАЗУЮ:

1. Затвердити [Типові правила благоустрою території населеного пункту](#), що додаються.
2. Управлінню благоустрою територій та комунального обслуговування (Барінов М.О.) разом із Юридичним департаментом подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Кругляка Е.Б.

Перший заступник Міністра
ПОГОДЖЕНО:

В.А. Негода

Голова Національної поліції України

С.М. Князєв

Т.в.о. Міністра внутрішніх справ України

С.А. Яровий

Тимчасово виконуючий обов'язки
Голови Державної служби України
з надзвичайних ситуацій

О. Мельчуцький

Міністр культури України

Є.М. Нищук

В.о. Міністра охорони здоров'я України

У. Супрун

Міністр екології
та природних ресурсів України

О. Семерак

Керівник Секретаріату
Спільного представницького органу
сторони роботодавців на національному рівні

Р. Іллічов

Перший заступник Голови
Спільного представницького органу
об'єднань профспілок

О.О. Шубін

Виконавчий директор
Всеукраїнської асоціації
органів місцевого самоврядування
"Асоціація міст України"

О.В. Слобожан

Голова Державної
регуляторної служби України

К. Ляпіна

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
регіонального розвитку,
будівництва
та житлово-комунального
господарства України
27.11.2017 № 310
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
18 грудня 2017 р.
за № 1529/31397

ТИПОВІ ПРАВИЛА **благоустрою території населеного пункту**

І. Загальні положення

1. Ці Типові правила установлюють вимоги щодо благоустрою території населеного пункту.
2. У цих Типових правилах наведені нижче терміни вживаються в таких значеннях:

прилегла територія - територія, яка межує із об'єктом благоустрою (його частиною) або спорудою (тимчасовою спорудою), розташованою на об'єкті благоустрою по його периметру;

інші терміни вживаються у значеннях, наведених у [Податковому кодексі України](#), Законах України [«Про благоустрій населених пунктів»](#), [«Про регулювання містобудівної діяльності»](#), [«Про охорону культурної спадщини»](#), [«Про місцеве самоврядування в Україні»](#), [«Про органи самоорганізації населення»](#).

3. Ці Типові правила є підставою для розроблення і затвердження органами місцевого самоврядування правил благоустрою населеного пункту відповідно до [статті 34](#) Закону України «Про благоустрій населених пунктів». У разі якщо відповідною сільською, селищною або міською радою не прийнято рішення про затвердження правил благоустрою населеного пункту застосовуються ці Типові правила.

4. Фінансування заходів із благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до [статті 36](#) Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

Участь громадян у фінансуванні заходів із благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до статті 37 Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

5. Громадяни та юридичні особи є відповідальними за порушення цих Типових правил та правил благоустрою територій населених пунктів згідно з вимогами законодавства України.

II. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою

1. Благоустрій територій здійснюється з урахуванням особливостей таких територій відповідно до вимог законодавства та нормативно-технічних документів.

Проектування та будівництво об'єктів будівництва на об'єктах благоустрою здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, [Закону України](#) «Про оцінку впливу на довкілля», а також ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій».

2. Утримання об'єктів благоустрою здійснюється відповідно до [статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів»](#) та [Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів](#), затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 23 вересня 2003 року № 154, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 лютого 2004 року за № 189/8788.

Благоустрій та утримання парків (гідропарків, лісопарків, лугопарків, парків культури і відпочинку, парків - пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших (далі - парків), рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків здійснюється відповідно до планів, розроблених балансоутримувачем чи підприємством, що здійснює утримання об'єктів благоустрою, та затверджених відповідним органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, а об'єкта, який перебуває у приватній власності, - його власником.

Благоустрій та утримання парків, що належать до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, здійснюється відповідно до вимог [Закону України «Про природно-заповідний фонд України»](#).

3. Благоустрій та утримання у належному стані парків, рекреаційних зон, садів, скверів і розташованих на їхніх територіях майданчиків для дозвілля здійснюється з дотриманням вимог Законів України [«Про благоустрій населених пунктів»](#), [«Про охорону навколишнього природного середовища»](#), [«Про оцінку впливу на довкілля»](#), а також:

- [Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України](#), затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 27 липня 2006 року за № 880/12754;
- [Правил будови і безпечної експлуатації атракціонної техніки](#), затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 01 березня 2006 року № 110, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 квітня 2006 року за № 405/12279;
- [Правил пожежної безпеки в Україні](#), затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697;
- [Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць](#), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України

від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195;

- ДБН В.2.3-5-2017 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- інших нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів.

4. Благоустрій рекреаційних зон, що використовуються для організованого масового відпочинку та купання, здійснюється із дотриманням вимог нормативно-технічних документів, якими визначаються гігієнічні вимоги до зон рекреації водних об'єктів.

5. Благоустрій території оздоровчих закладів здійснюється із дотриманням вимог [Державних санітарних правил розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів](#), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 року № 172, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 24 липня 1996 року за № 378/1403.

6. Не допускається знищення чи пошкодження елементів благоустрою на територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків.

7. Господарська зона парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків з контейнерними майданчиками та громадськими вбиральнями розташовується не ближче ніж 50 м від місць масового скупчення людей (танцювальні, естрадні майданчики, фонтани, головні алеї, видовищні павільйони).

8. Кількість урн для сміття на територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів і розташованих на їхніх територіях майданчиків для дозвілля встановлюють з розрахунку одна урна на 800 м² площі. На головних алеях парку відстань між урнами повинна бути не більше ніж 40 м. Біля кожної тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності встановлюють урну для сміття місткістю не менше ніж 0,01 м³.

9. Кількість контейнерів для сміття на господарських майданчиках парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків визначається за показником середнього утворення відходів за три дні.

10. Основне прибирання парків здійснюється після їх закриття та до восьмої години ранку. Протягом дня необхідно збирати відходи, у тому числі екскременти тварин, опале листя, проводити патрульне прибирання, поливати зелені насадження.

11. Поливальні пристрої повинні бути в справному стані, їх мають регулярно оглядати і ремонтувати.

12. Поверхневі і заглиблені поливальні мережі водогону на зиму підлягають консервації із дотриманням вимог [Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України](#), затверджених наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 05 липня 1995 року № 30, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 21 липня 1995 року за № 231/767.

13. Благоустрій територій **об'єктів культурної спадщини** здійснюється відповідно до:

- [Закону України](#) «Про благоустрій населених пунктів»;
- [Закону України](#) «Про охорону культурної спадщини»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року [№ 318](#) «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року [№ 878](#) «Про затвердження Списку історичних населених місць України»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 року [№ 1768](#) «Про затвердження Порядку укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини»;
- [Правил пожежної безпеки в Україні](#), затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій»;
- ДБН 360-92** «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»;
- ДСТУ Б Б.2.2-10:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації щодо визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування».

14. Облік та охорона рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, розташованих на об'єктах благоустрою, здійснюється відповідно до [Закону України](#) «Про Червону книгу України» та [Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України](#), затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального

господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 27 липня 2006 року за № 880/12754.

15. Утримання та ремонт об'єктів благоустрою вулично-дорожньої мережі населених пунктів здійснюється з дотриманням вимог:

- [Закону України «Про дорожній рух»](#);
- [Закону України «Про автомобільні дороги»](#);
- [Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1994 року № 198;
- [Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів](#), затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678;
- [Правил пожежної безпеки в Україні](#), затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697;
- ДСТУ 3090-95 «Безпека дорожнього руху. Організація робіт з експлуатації міських вулиць та доріг. Загальні положення»;
- ДСТУ 3587-97 «Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану»;
- ДБН В.2.3-5-2017 «Вулиці та дороги населених пунктів».

16. Власник або балансоутримувач об'єкта благоустрою вулично-дорожньої мережі населеного пункту забезпечує утримання такого об'єкта з необхідною кількістю машин, механізмів, спеціалізованої техніки, посипних матеріалів та реагентів.

17. Озеленення об'єктів благоустрою вулично-дорожньої мережі здійснюється відповідно до [Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України](#), затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 27 липня 2006 року за № 880/12754.

18. Суб'єкти господарської діяльності, які є власниками земельних ділянок та/або землекористувачами, а також власники та/або користувачі тимчасових

споруд, що розташовані в межах «червоних ліній» вулиць і доріг, зобов'язані на закріпленій території:

- забезпечувати утримання та ремонт відповідної території;
- утримувати та забезпечувати належний технічний стан охоронної зони інженерних комунікацій, обладнання, споруд та інших елементів дорожніх об'єктів, що використовуються, відповідно до їх функціонального призначення;
- у разі виявлення небезпечних умов в експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод у дорожньому русі або загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів, негайно повідомляти власників дорожніх об'єктів або уповноважених ними органів, а також територіальний орган або підрозділ Національної поліції України;
- дотримуватись вимог норм і правил щодо охорони дорожніх об'єктів.

19. У межах «червоних ліній» вулиць і доріг забороняється:

- розміщувати споруди та об'єкти;
- смітити, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;
- спалювати сміття, опале листя та інші відходи, складати їх для тривалого зберігання;
- скидати промислові та меліоративні води в систему дорожнього зливостоків;
- встановлювати намети;
- випасати худобу та свійську птицю;
- скидати сніг.

20. Місця проведення дорожніх робіт з утримання або ремонту об'єктів благоустрою на вулично-дорожній мережі повинні мати відповідне огороження, тимчасові дорожні знаки та належне освітлення в нічний час.

21. Усі дорожні об'єкти згідно з їх класифікацією та значенням підлягають інвентаризації, технічному обліку власниками дорожніх об'єктів або уповноваженими ними органами.

22. Розміри, форма та розміщення дорожніх знаків повинні відповідати вимогам [Правил дорожнього руху](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306 (далі - Правила дорожнього руху), та ДСТУ 4100-2014 «Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування».

Розміри, форма та колір дорожньої розмітки повинні відповідати вимогам [Правил дорожнього руху](#) та ДСТУ 2587:2010 «Безпека дорожнього руху. Розмітка дорожня. Загальні технічні вимоги. Методи контролювання. Правила застосування».

Технічні вимоги до дорожніх світлофорів та їх розміщення визначають згідно з ДСТУ 4092-2002 «Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки».

Дорожні огороження мають відповідати вимогам ДСТУ 2734 «Огороження дорожнє тросового типу. Загальні технічні умови», ДСТУ 2735-94 «Огороження дорожні і напрямні пристрої. Правила застосування. Вимоги безпеки дорожнього руху», ДСТУ Б В.2.3-10-2003 «Огороження дорожнє парпетного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ Б В.2.3-11-2004 «Огороження дорожнє перильного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ Б В.2.3-12-2004 «Огороження дорожнє металеве бар'єрного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ 7168:2010 «Безпека дорожнього руху. Огороження дорожні тимчасові. Загальні технічні умови».

23. Обмеження або заборона дорожнього руху під час виконання робіт на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах здійснюється відповідно до вимог Законів України [«Про дорожній рух»](#), [«Про автомобільні дороги»](#).

24. Утримання штучних споруд вулично-дорожньої мережі здійснюється з додержанням вимог [Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів](#), затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678, та нормативно-технічних документів.

Обстеження мостів і труб здійснюється з дотриманням вимог законодавства та ДБН В 2.3-6-2009 «Споруди транспорту. Мости та труби. Обстеження та випробування».

25. На територіях автостоянок забезпечується додержання [Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць](#), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195, вимог цих Типових правил, встановленого порядку паркування.

Утримання у належному стані території автостоянок здійснюють із дотриманням вимог [Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 115, [Правил паркування транспортних засобів](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2009 року № 1342, та [Правил пожежної безпеки в Україні](#), затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697;

26. Роботи з утримання в належному стані території автостоянок включають:

- очищення, миття, відновлення і заміну дорожніх знаків та інформаційних стендів (щитів), належне утримання дорожньої розмітки місць для стоянки або паркування, в'їздів та виїздів, а також транспортних або пішохідних огорожень (у разі наявності);
- систематичне очищення території та під'їзних шляхів від пилу, сміття та листя шляхом їх підмітання та миття;
- забезпечення постійного очищення території та під'їзних шляхів від снігу, починаючи з початку снігопаду, та від ожеледі, починаючи з моменту її виникнення, і обробки їх фрикційними та іншими протиожеледними матеріалами;
- утримання та поточний ремонт дорожнього покриття і під'їзних шляхів, а також систем поверхневого водовідведення у межах території (у разі наявності);
- забезпечення функціонування паркувальних автоматів, в'їзних та виїзних терміналів (очищення, миття, фарбування, відновлення їх роботи, заміна окремих деталей, планові обстеження, нагляд за справністю, їх технічна підтримка та програмне забезпечення);
- забезпечення утримання та належного функціонування засобів та обладнання зовнішнього освітлення території;
- утримання контрольно-пропускного пункту, приміщення для обслуговуючого персоналу, вбиралень, побутових приміщень тощо (у разі наявності);
- забезпечення функціонування систем відеоспостереження за рухом транспортних засобів на їх території і табло із змінною інформацією про наявність вільних місць (у разі їх наявності), яке розташовується на в'їзді;
- утримання систем протипожежного захисту та зовнішнього протипожежного водопроводу;

- утримання первинних засобів пожежогасіння (вогнегасників), пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння;
- утримання зелених насаджень, їх охорона та відновлення.

27. На автостоянках забороняється: засмічувати територію, мити транспортні засоби в непередбачених для цього місцях, розпалювати вогнища, здійснювати торгівлю, зливати відпрацьовані мастила на землю чи дорожнє покриття, псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження.

Автостоянки використовують виключно за цільовим призначенням.

28. Утримання територій пляжів у належному стані здійснюється з дотриманням вимог [Водного кодексу України](#), [Закону України](#) «Про благоустрій населених пунктів» і [Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць](#), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195.

29. Утримання кладовищ, а також інших місць поховання здійснюється з дотриманням вимог:

- [Закону України](#) «Про поховання та похоронну справу»;
- [Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань](#), затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19 листопада 2003 року № 193, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 08 вересня 2004 року за № 1113/9712;
- [Державних санітарних правил та норм «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» \(ДСанПіН 2.2.2.028-99\)](#), затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 липня 1999 року № 28.

30. Утримання дитячих, спортивних та інших майданчиків для дозвілля та відпочинку здійснюється з додержанням санітарних і технічних норм, які забезпечують безпечне користування ними. Наявне обладнання, спортивні, розважальні та інші споруди, інші елементи благоустрою повинні підтримуватися у належному технічному стані, своєчасно очищатися від бруду, сміття, снігу, льоду. Не допускається наявність небезпечного для життя та здоров'я громадян обладнання, елементів благоустрою.

31. Утримання майданчиків та зон для вигулу домашніх тварин здійснюється з дотриманням вимог [статті 30-1](#) Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

32. Порядок проведення робіт з технічної інвентаризації та паспортизації об'єктів благоустрою визначається [Інструкцією з проведення технічної інвентаризації та паспортизації об'єктів благоустрою населених пунктів](#), затвердженою наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 29 жовтня 2012 року № 550, зареєстрованою у Міністерстві юстиції України 19 листопада 2012 року за № 1937/22249.

III. Вимоги до впорядкування територій підприємств, установ, організацій у сфері благоустрою населених пунктів

1. Підприємства, установи, організації, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, можуть утримувати закріплену за ними територію або брати пайову участь в утриманні цього об'єкта на умовах договору, укладеного із балансоутримувачем.

Визначення меж утримання територій, прилеглих до території підприємств, установ, організацій, здійснюється відповідно до [розділу VII](#) цих Типових правил.

Визначення обсягів пайової участі підприємств, установ, організацій (В), які розміщуються на території об'єкта благоустрою, в утриманні цього об'єкта здійснюють органи місцевого самоврядування за формулою

$$V = Pz \times Cbv,$$

де	Pz	-	загальна площа території, закріпленої за підприємством, установою, організацією;
	Cbv	-	базова вартість одного квадратного метра земель у межах населеного пункту, визначена у технічній документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок у межах населених пунктів.

2. Підприємства, установи й організації на власних та закріплених територіях повинні здійснювати увесь комплекс робіт, спрямованих на забезпечення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень, а саме:

- забезпечення постійного прибирання сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу з метою утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному санітарному стані (тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (в межах належності) - до бордюрного каменю);

- забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або об'єкти поводження з відходами. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із підприємствами;
- регулярне миття об'єктів та елементів благоустрою (у разі їх придатності до миття) з періодичністю, яка дасть можливість забезпечити їх утримання у належному санітарному стані;
- регулярне прибирання контейнерних майданчиків з періодичністю, яка дасть можливість забезпечити їх утримання у належному санітарному стані;
- утримання приміщень громадських вбиралень, у тому числі дворових, вбиралень на кінцевих зупинках громадського транспорту у належному санітарному та технічному стані;
- очищення опор ліній електропередач, стовбурів дерев, стовпів, парканів, будівель, інших елементів благоустрою від оголошень, реклам, вивішених у недозволених місцях;
- спостереження за станом водоприймальних та оглядових колодязів підземних інженерних мереж, колодязів пожежних гідрантів. У разі виявлення відкритих люків або інших недоліків в утриманні інженерних мереж про це повідомляють організації, які їх експлуатують, для негайного приведення цих мереж у належний стан;
- регулярне знищення бур'янів, скошення трави заввишки більше ніж 10 см, видалення сухостійних дерев та чагарників, видалення сухого та пошкодженого гілля та забезпечення їх видалення;
- регулярне обстеження власних та прилеглих (закріплених) територій з метою виявлення амброзії полинолистої, інших карантинних рослин, вжиття негайних заходів з їх знищення;
- здійснення заходів, що забезпечують збереження зелених насаджень, квітників, газонів;
- вжиття протягом року необхідних заходів боротьби зі шкідниками та хворобами зелених насаджень, а також з поширенням сезонних комах і кліщів, що становлять загрозу здоров'ю населення;
- проведення у повному обсязі заміни засохлих та пошкоджених кущів і дерев;
- усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкоджень інженерних мереж або наслідків аварій, що сталися з їх вини;
- усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

3. Підприємства, установи, організації, фізичні особи, які експлуатують ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, світлових покажчиків розміщення пожежних гідрантів, установки з декоративного підсвічування будинків, будівель, споруд, вивісок, вітрин, світлової реклами, зобов'язані забезпечувати їх належний режим роботи та технічний стан.

Усі вітрини повинні бути обладнані спеціальною освітлювальною апаратурою, переважно енергозберігаючою.

4. Освітлення має бути рівномірним і не повинно засліплювати учасників дорожнього руху та освітлювати квартири житлових будинків.

Вуличне освітлення повинно вмикатися відповідно до встановленого графіка залежно від пори року та природних умов.

Розміщення обладнання архітектурно-художнього освітлення на фасаді будівель та споруд здійснюється виключно на підставі згоди власника будівлі або приміщень.

На пішохідних переходах, а також ділянках автомобільних доріг, проспектах, магістралях з високим рівнем небезпеки відключення освітлення у темний час доби забороняється.

IV. Вимоги до утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою - територіях загального користування

1. Утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою - територіях загального користування здійснюється згідно з [Правилами утримання зелених насаджень у населених пунктах України](#), затвердженими наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 27 липня 2006 року за № 880/12754, та цими Типовими правилами.

2. Інвентаризація зелених насаджень здійснюється відповідно до [Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України](#), затвердженої наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24 грудня 2001 року № 226, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 25 лютого 2002 року за № 182/6470.

3. Замовники будівництва повинні огороджувати зелені насадження, щоб запобігти їх пошкодженню.

4. Видалення дерев, кущів, газонів і квітників здійснюється відповідно до [Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2006 року № 1045.

5. Забороняється самовільне знищення, пошкодження або видалення зелених насаджень.

Видалення зелених насаджень, збір квітів, грибів на територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів, майданчиків здійснюється відповідно до законодавства у сфері охорони та утримання зелених насаджень.

6. Для озеленення територій населених пунктів використовуються види рослин аборигенної флори та їх декоративні форми.

7. Забороняється використовувати в озелененні територій населених пунктів інвазивні (чужорідні) види рослин.

V. Вимоги до утримання будівель і споруд інженерного захисту територій

1. Утримання споруд інженерного захисту територій від небезпечних геологічних процесів здійснюється з дотриманням вимог:

- постанови Кабінету Міністрів України від 08 листопада 1996 року [№ 1369](#) «Про інженерний захист територій, об'єктів і споруд від зсувів»;
- [Правил експлуатації споруд інженерного захисту територій населених пунктів від підтоплення](#), затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 16 січня 2012 року № 23, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2012 року за № 170/20483;
- ДСТУ-Н Б В.2.5-61:2012 «Настанова з улаштування систем поверхневого водовідведення».

2. Утримання фонду захисних споруд цивільного захисту здійснюється відповідно до [Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 року № 138.

VI. Вимоги до санітарного очищення територій

1. Збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються суб'єктом господарювання, який уповноважений на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до

[Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1173.

2. Зберігання побутових відходів здійснюється згідно з вимогами [Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць](#), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195, та [Методики роздільного збирання побутових відходів](#), затвердженої наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 серпня 2011 року № 133, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року за № 1157/19895.

3. Роздільне збирання побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, здійснюється власниками таких відходів з дотриманням вимог:

- [Закону України «Про відходи»](#);
- [Правил надання послуг з вивезення побутових відходів](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070;
- [Методики роздільного збирання побутових відходів](#), затвердженої наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 серпня 2011 року № 133, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року за № 1157/19895;
- [Порядку розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів](#), затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23 березня 2017 року № 57, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 квітня 2017 року за № 505/30373.
- [Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць](#), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195;
- Державних будівельних норм «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту» (ДБН Б.2.2-6:2013);
- інших нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів у сфері поводження з відходами.

4. Зберігання вилучених та зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів здійснюється в спеціально організованих відповідно до схеми

санітарного очищення населеного пункту місцях їх тимчасового зберігання до передачі їх спеціалізованим організаціям, що мають ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами.

5. Механізоване посипання піщаною або змішаною сумішшю та оброблення іншими дозволеними для цієї мети матеріалами проїзної частини вулиць, тротуарів, площ, мостів, шляхопроводів, перехресть, підйомів і узвозів у зимовий період здійснюється за нормами та з періодичністю, визначеними [Технічними правилами ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів](#), затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678.

6. Власники, балансоутримувачі або особи, які утримують території населених пунктів, зобов'язані:

- мати власний необхідний для прибирання снігу і льоду ручний інвентар (лопати металеві або дерев'яні, мітли, кригоруби), достатній запас матеріалу для посипання з метою своєчасного проведення протижеледних заходів;
- прибирати сніг негайно (від початку снігопаду) для запобігання утворенню накату;
- негайно очищати дахи, карнизи та інші елементи будинків, споруд, будівель від снігу та бурульок із дотриманням застережних заходів щодо безпеки руху пішоходів, не допускаючи пошкодження покрівель будинків і споруд, зелених насаджень, електромереж, рекламних конструкцій тощо; огороджувати небезпечні місця на тротуарах, переходах; вивозити сніг та бурульки, що зняті з дахів, карнизів та інших елементів будинків, споруд, будівель протягом доби;
- повністю розчищати снігові вали над зливостічними колодязями, розміщеними на вулицях і дорогах, з яких сніг не передбачається вивозити на снігозвалище;
- очищати від снігу, льоду та бруду оголовки зливостічних колодязів та дощоприймачів у разі сніготанення та на початку весняного періоду;
- очищати від снігу, льоду, бруду оголовки колодязів для розташування пожежних гідрантів, розміщених на вулицях і дорогах.

VII. Розміри меж прилеглої до підприємств, установ та організацій територій у числовому значенні

1. Межі утримання прилеглих територій підприємств, установ, організацій наведено у [додатку](#) до цих Типових правил.

2. Межі та режим використання закріпленої за підприємствами, установами, організаціями території визначають відповідні органи державної влади та органи місцевого самоврядування залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою або власник, якщо територія перебуває у приватній власності.

VIII. Порядок розміщення малих архітектурних форм

1. Проектування малих архітектурних форм здійснюється з дотриманням [Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1994 року № 198, та ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій».

2. Кількість розміщуваних малих архітектурних форм визначається залежно від функціонального призначення території і кількості відвідувачів на цій території, виходячи з таких принципів: екологічність, безпека (відсутність гострих кутів), зручність у користуванні, легкість очищення, привабливий зовнішній вигляд.

Розміщення малих архітектурних форм не повинно ускладнювати або унеможливлювати доступ до пожежних гідрантів, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, обладнання та засобів пожежогасіння.

3. З метою забезпечення максимально доступного користування територіями загального користування особами з вадами зору малі архітектурні форми треба підбирати яскравих (контрастних) тонів або фарбувати яскравими (контрастними) кольорами.

Для оформлення мобільного і вертикального озеленення застосовують такі види конструкцій: трельяжі, шпалери, перголи, альтанки, квіткарки, вазони, навіси, амфори.

4. Садові, паркові лави необхідно розставляти згідно з планами парків, скверів, зелених зон, утримувати їх у справному стані, фарбувати не рідше двох разів на рік. Садові, паркові лави встановлюються та утримуються підприємствами, що утримують відповідні об'єкти благоустрою. Утримання садових, паркових лав включає їх миття, очищення від пилу і снігу, поточний ремонт.

5. Розміщення тимчасових споруд (далі - ТС) торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності здійснюється відповідно до [Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності](#), затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 22 листопада 2011 року за № 1330/20068, та [Правил пожежної безпеки в Україні](#), затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

6. Кожна стаціонарна ТС має бути забезпечена зовнішнім освітленням та прилеглим покриттям удосконаленого зразка відповідно до вимог законодавства.

7. При розміщенні ТС мають бути враховані вимоги щодо пішохідної та транспортної доступності (розвантаження товарів). У разі розміщення ТС на відстані більше 2 метрів від тротуару до неї з тротуару будується пішохідна доріжка завширшки не менш як 1,5 метра.

8. Біля кожної ТС встановлюється однотипна урна для сміття, обов'язки з обслуговування якої покладаються на її власника. Стаціонарні ТС за бажанням власника можуть обладнуватись декоративними елементами, вазонами для квітів тощо.

9. Не допускається користування ТС, а також пересувними елементами вуличної торгівлі, якщо їх власники не дотримуються вимог нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів щодо благоустрою прилеглої території та забезпечення належного утримання та використання інженерного обладнання.

ІХ. Порядок здійснення самоврядного контролю у сфері благоустрою населених пунктів

1. Контроль у сфері благоустрою населеного пункту спрямований на забезпечення дотримання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування, а також громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства, вимог [Закону України «Про благоустрій населених пунктів»](#), інших нормативно-правових актів, у тому числі цих Типових правил.

2. Самоврядний контроль за станом благоустрою міста здійснюється відповідно до [статті 40](#) Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

3. Для здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів, виконанням вимог цих Типових правил та правил благоустрою населеного пункту, затверджених органами місцевого самоврядування, в тому числі організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку громадян, утримання в належному стані закріплених за підприємствами, установами, організаціями територій, сільські, селищні, міські ради відповідно до [статті 40](#) Закону України «Про благоустрій населених пунктів» можуть утворювати інспекції з благоустрою населених пунктів.

4. Громадський контроль у сфері благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до [статті 41](#) Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

Х. Вимоги до здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території

1. Утримання прибудинкової території здійснюється з дотриманням вимог [Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій](#), затверджених наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17 травня 2005 року № 76, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 серпня 2005 року за № 927/11207, та ДБН 360-92** «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень».

Для визначення прибудинкових територій багатоквартирних будинків застосовується Національний стандарт України ДСТУ-Н Б Б.2.2-9:2013 «Настанова щодо розподілу територій мікрорайонів (кварталів) для визначення прибудинкових територій багатоквартирної забудови», затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 26 лютого 2014 року [№ 56](#).

2. Благоустрій присадибної ділянки та прилеглої до присадибної ділянки території здійснюється власником або користувачем цієї ділянки. Власник або користувач присадибної ділянки може на умовах договору, укладеного з органом місцевого самоврядування, забезпечувати належне утримання території загального користування, прилеглої до його присадибної ділянки.

3. Організація благоустрою присадибної ділянки, на якій розміщені житлові будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку, визначеному законодавством, взяті на облік як безхазяйне майно або передані в комунальну власність як безхазяйне майно, здійснюється органом місцевого самоврядування.

4. Забороняється складати опале листя на прибудинкових територіях, а також поряд з контейнерними майданчиками.

5. Забороняється викидати трупи собак, котів та інших тварин або захоронювати їх у не відведених для цього місцях (контейнерах для сміття, газонах тощо).

6. Дороги, проїзди та проходи до будівель, споруд, пожежних вододжерел, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, обладнання та засобів пожежогасіння мають бути у вільному доступі, утримуватися справними, взимку очищатися від снігу. Забороняється довільно зменшувати нормативну ширину доріг та проїздів.

Начальник Управління
благоустрою територій
та комунального
обслуговування

М.О. Барінов

Додаток
до Типових правил благоустрою
території населеного пункту
(пункт 1 розділу VII)

МЕЖІ

утримання прилеглих територій підприємств, установ, організацій

№ з/п	Прилегла територія	Суб'єкти господарювання, на яких покладається утримання прилеглої території	Межі утримання прилеглої території підприємства, установи, організації (не менше)
1	2	3	4
1	Двори, тротуари, покриття проїзної частини проїздів, прибудинкової	Житловий кооператив, житлово-будівельний кооператив, об'єднання	20 м від межі відведеної земельної ділянки та до

	території житлового фонду ЖК, ЖБК і ОСББ	співвласників багатоквартирного будинку	проїжджої частини вулиці
2	Двори, тротуари, майданчики, покриття проїжджої частини вулиці, інші території земельних ділянок, що надані у власність або користування юридичним або фізичним особам	Власники або користувачі земельних ділянок	20 м від межі земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці
3	Території, прилеглі до об'єктів соціальної інфраструктури	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	15 м від межі земельної ділянки до проїжджої частини вулиці
4	Території, прилеглі до автозаправних станцій	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	50 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці
5	Території, прилеглі до торговельних центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, авторемонтних майстерень, магазинів, ринків, тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	20 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці

	призначення для здійснення підприємницької діяльності		
6	Території, прилеглі до колективних гаражів	Гаражно-будівельні кооперативи	20 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці
7	Території, прилеглі до центрально-теплових, трансформаторних, газорозподільних, тяглових підстанцій	Підприємства, установи, організації, на балансі яких знаходяться вказані об'єкти	у радіусі 10 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці
8	Трамвайні, тролейбусні, автобусні зупинки та зупинки маршрутних транспортних засобів і стоянки (місця відстою) маршрутних таксі	Відповідні дорожньо-експлуатаційні підприємства або інші суб'єкти господарювання на договірних засадах	у радіусі 20 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці
9	Виходи зі станцій метрополітену	Балансоутримувачі	20 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці
10	Майданчики для паркування	Суб'єкти господарювання, які утримують майданчики для паркування	20 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці
11	Мости, шляхопроводи, інші штучні споруди, території під шляхопроводами	Балансоутримувачі штучних споруд	10 м від периметру споруд

12	Контейнерні майданчики	Балансоутримувачі територій, на яких розміщено контейнерні майданчики	5 м від периметру споруди
13	Території, відведені під проектування та забудову	Фізичні особи, яким відповідно до законодавства відведені земельні ділянки, незалежно від того, ведуться на них роботи чи не ведуться	20 м від межі земельної ділянки, яка відведена під проектування та забудову, та до проїжджої частини вулиці
Начальник Управління благоустрою територій та комунального обслуговування		М.О. Барінов	